

PETRA

OBCHOD S CIRKEVNÝMI POTREBAMI

PREŠOV, ul. SRR 1

Prot. P. Aleš: Cirkevné dejiny	95,-
Casoslov (cirk. slovanský)	75,-
Trebník	40,-
Pravoslávny katechizmus (český a rus.)	10,-
Pravoslávny katechizmus (slov.)	9,-
Dr. Kernaševič: Zrovnávacie bohoslovie	25,-
Fencik: Liturgika (rus.)	3,80
Prot. Aleš: Liturgika (česká)	3,-
Patriarcha Alexij: Výbor z díla (český)	10,-
Patriarcha Sergij: O spasení (slov.)	10,-
Metropolita Nikolaj: Výňatok z diela	12,-
Doc. Pružinský: Patrológia I. a II. diel	101,-
Metr. Jelevferij: Na Božej nive (slov.)	10,-
Cirkevné právo	37,-
Homiletika	10,-
Dr. Kačur I.: Stručný prehľad cirkevnej archeológie	15,-
Dr. Kernaševič: Pastorálka	18,-
Dr. Kernaševič: Všeobecný typikon	16,-
Praktický trebník	40,-
Teologický zborník I.	54,-
Teologický zborník II.	65,-
Základné bohoslovie	24,-
Obrázky „Pamiatka na sv. Prijímanie“	3,-
Nový zákon (cirk. slovanský)	50,-
Dr. Š. Balogh: Úvod do filozofie	10,-
Služebník (cirk. slovanský)	60,-
Štyri evanjeliá (český)	19,-
Istoriija pravosl. cirkvi (rusky)	4,-

Budúce číslo vyjde 10. apríla 1974

Vydáva: Pravoslávna cirkev v Československu, Prešov, v CN Bratislava.
 Redakcia: Prešov, Slovenskej republiky rád č. 1, tel. 313 79. Vedie red. rada
 Vedúci a zodp. redaktor prof. dr. P. Kernaševič. Technický red.: prot. R.
 Ferenc. Vychádza 12-krát do roka. Tlačia Dukelské tlačiarne, národný
 podnik, Prešov. Ročné predplatné 12 Kčs, jednotlivé číslo 1 Kčs. Rozširuje
 PNS Objednávky prijíma každý poštový úrad a doručovateľ. Zahraniečnú ob-
 jednávku treba adresovať: PNS – Ústr. expedícia tlače, Bratislava, Gottwal-
 dovo nám. č. 48 – Povoľené SÚTI 15/8 z 27. 12. 1972.

ODKAZ **SV. CYRILA A METODA**

ROČNÍK XX. – ORGÁN PRAVOSLÁVNEJ CIRKVI – č. 3/1974

Detská príloha nášho Odkazu

Zdravím vás, milé deti, a prajem vám, aby pre vás bola tohtoročná jar dobrá a slnečná.

Pokračujeme dnes v nadhodenej téme o tom, čo z nás robí dobrých ľudí. Pohovoríme si o žiŕlivosti a o jej opaku – o závistí.

Je zaujímavé, že žiŕlivého človeka si tak ľahko nikto nevšimne, ale závistlivca – to áno. Závidieľ možno už od raného detstva, závidieľ možno súrodencom peknú hračku, neskôr dobrú známku v škole, vysvedčenie, pekné šaty, auto, byť i postavenie v zamestnaní. Závisť sa za nami ťahá celým životom a riadne nám ho strpčuje.

Žiŕlivý človek je kludný – závistlivého všetko rozčuľuje. Normálny človek je spokojný s tým, čo má, dieťa s tým, čo mu môžu rodičia kúpiť. Deti závistlivé drankajú nové šaty, lebo spolužiačka má také, a nehladia na to, že rodina má tentoraz iný rozpočet. Trápia sa preto, že ihneď nemôžu mať všetko, čo iní.

Je zaujímavé že je možné závidieľ i inteligenciu a rozum. Veľa hlupákov sa obkolesuje ešte väčšími hlupákmi, aby sa nad nimi mohli povyšovať, lebo človeka, ktorý vzdelaním či inými schopnosťami nad nimi vyniká, jednoducho nemôžu zniesť. Závidia rozum, ale nijako sa neusilujú ho tiež mať. Vymýšľajú klebety, ktoré majú očierniť to, čo je jasné a dobré, len aby seba povýšili. Tak takéto povahy nie sú dobré a pred takým konaním sa vystríhajte.

Dobré je vedieť pochváliť kamarátke nové šaty bez toho, že by sme jej závideli.

Dobré je uznať schopnosti blížneho, keď ich naozaj má.

Dobré je s pochopením sledovať napredovanie nadaného človeka, treba podotknúť – spravodlivé napredovanie.

Závisť je ako had, ktorý vie uštipnúť na veľmi citlivom mieste vtedy, keď to ani nečakáme.

Závisť vedie k nesúladu medzi deťmi, hoci žijú v jednej rodine. Komu inému by ste žiŕlili nejakú „vymoženosť“, než vlastnej sestre, alebo bratovi? Komu inému, než blížnemu. Každý má, čo si zaslúži, tak to má v rodine byť. Ak ste neboli dobré, možno niekedy niečo nedostanete. Snažte sa preto byť dobré, a nie závidieľ, to je príliš jednoduché, je to len zlý pocit a vy sami ním najviac trpíte. Závistlivec sa zožiera a ani nežije vlastným životom, lebo nestihne sledovať druhého i seba a neustále porovnávať.

Prajem vám, aby ste boli vždy len dobré deti a nikdy nikomu nič nezávideli. Možno práve to, čo mu najviac závidíte, je pre neho najväčším bremenom.

Vaša teta Helena

List pisateľky z Cejkova sme postúpili Eparchiálnej rade pravosl. cirkvi v Michalovciach.

„Kto chce prísť za mnou, nech zaprie seba samého, vezme svoj kríž a nasleduje ma“ (Marek 8,34)

V našom spasení musíme rozlišovať to, čo už pre našu spásu urobil Pán, a to, čo musíme pre ňu urobiť sami. Prvé dostávame darom, dalo by sa povedať ľahko, ale to, čo sami musíme vykonať, to je veľmi ťažké a vyžaduje si to aktívnu účasť našej vôle. Prijíť pozvanie Isusa Christa, alebo neprijíť, nasledovať Ho, alebo nie – to všetko je v našej vôle. Preto od tej chvíle, kedy sa rozhodneme, už nič nedostávame darom.

Kresťan, ktorý sa rozhodol nasledovať Christa, sa musí zriecť sám seba, neviazať sa na vlastnú osobu, vlastné výhody a spokojnosť, ale so všetkým sa ako pútnik stretávať len mimochodom a všetko nechávať za sebou. Čo je to sebazaprenie, to vidíme na príklade vojaka, ktorý sa zrieka domáceho spôsobu života a kráča do boja. Bez tohto kroku by nebol statočným vojakom a nebol by ani víťazom.

Kresťan, ktorý chce nasledovať Christa, musí zobrať svoj kríž. Kríž Christov – to sú kresťanove utrpenia, pokušenia (Marek 8, 31).

Náš Spasiteľ, ktorý jediný pretrpel všetko pre nás, má úplné právo žiadať, aby každý z nás pretrpel tieto veci za Neho. Ale aby nás neníčil ťažkosťou bremena, pod ktorým sám klesol, nevkladá na nás vlastný ťažký kríž, ale ukladá nám, aby sme každý vzali svoj vlastný kríž. To znamená, že máme byť pripravení znášať toľko utrpenia, pokušení, koľko z Božej Prozreteľnosti je nám určené niesť. Ak trpel Christos bezhriešny a všemohúci, aby vošiel do slávy svojej, vtedy i my môžeme dosiahnuť slávu, keď sa očistíme od hriechov pokušením a posilníme utrpením. Žije v nás od čias prvého hriechu starý Adam s jeho vášňami a nečistotou. Cieľom kresťana je striasť sa starého človeka Adama a obliecť sa do nového — Christa. Dosiahnutie tohto cieľa — života pre Christa a v Christovi predpokladá dlhý proces vnútorného boja s vášňami a nečistými myšlienkami, s utrpením a pokušením. Preto musíme zobrať svoj kríž nielen preto, aby sme ho niesli, ale preto, aby sme na ňom ukrižovali svoje telo s vášňami a žiadostami (Gal. 5, 24), aby sme naše telo umŕtvili (Kol 3, 5), aby sme tajne zomreli, aby „život náš bol skrytý s Christom v Bohu“ (Kol 3, 3).

Nesme teda každý svoj vlastný kríž udelený nám Prozreteľnosťou podľa našich síl, nesme ho bez slova, bez zúfalstva, ale trpezlivo, v nádeji na pomoc Božiu. Nesme svoj kríž a nikdy nezabúdajme na prikázanie Spasiteľa nášho Isusa Christa: „... nech zaprie seba samého, vezme svoj kríž a nasleduje ma“.

† CYRIL,
biskup michalovský

● Keď sa modlite, nebuďte ako pokrytci, ktorí sa radi postavujú a modliavajú na rohoch ulíc, aby ich ľudia videli; veru vám hovorím: Majú svoju odplatu! Ale keď sa ty modlíš, vojdí do svojej komôrky, zamkni sa a modli sa k svojmu Otcovi, ktorý je v skrytosti, a tvoj Otec, ktorý vidí v skrytosti, odplatí tebe (Mat. 6, 5).

● Keď sa postíte, nebuďte zamračení ako pokrytci, ktorí si znetvorujú tvár, aby ľudia videli, že sa postia. Veru, hovorím vám: Majú svoju odplatu! Ale keď sa ty postíš, pomaz si hlavu a umy si tvár, aby nie ľudia videli, že sa postíš, ale tvoj Otec, ktorý je v skrytosti; tvoj Otec, ktorý vidí v skrytosti, odplatí tebe (Mat. 6, 16).

NAZARETSKÁ UDALOSŤ

Svet Nazaretu, kde žila Mária, bol veľmi malý. Tvorili ho domčeky pozliepané z hlíny, jaskyne, mestská studňa a synagoga. Obyvatelia Nazaretu po celý rok šetrili ťažko zarobené groše preto, aby mohli aspoň raz za rok navštíviť sväté mesto Jeruzalem a v ňom osláviť Pesach, Roš Hašana a Jon Kippur, veľké hebrejské sviatky. Máriin život, v práci podobný všetkým chudobným obyvateľom mestečka, sa predsa len líšil od života týchto vinohradníkov, pastierov a nádeníkov. Príbuzní a známi ju považovali za obdivuhodné dievča. Vedeli o nej, že je snúbenicou tesára Jozefa, že o rok budú oslavovať sobáš, že je pracovitá a silná a má dobré srdce, a z toho súdili, že bude dobrou ženou. Podivuhodnosť však videli v jej náklonnosti k spevu a k skladaniu piesní. Každý večer sedávala v kruhu rodičov, príbuzných a susedov a spievala piesne, v ktorých boli slová modlitieb a žalmov, ktoré vždy v deň sviatočný slávnostne predčítaval jej otec Jáchym. Po modlitbe si umývali ruky, sadali si na večeru a jedli pečené kobyľky s medom, chlieb, pečenú rybu, figy a zapíjali horkým mladým vínom, lebo na sladké a staré nemali dosť peňazí. Keď ukončili večeru, Jáchym vstal a zaspieval žalm o láskavosti Pána zástupov, o národe vyvolenom a tiež o Pánovi, ktorého Hospodin posadí po svojej pravici, kým nepoloží nepriateľov svojich za podnožia svojich nôh, i o kňazovi rádu Melchisedechovho...

Mária potom celý týždeň pri usilovnej robote premýšľala o týchto slovách a spievala vlastné piesne zložené z podobných slov. Dnes opäť otec Jáchym a matka Anna odišli do práce a Mária zostala sama doma, urobila domáce práce a potom vyšla a kľakla si pri kamennom mlynsku, kde sa mlelo pšeničné zrnó a do taktu spievala chválu Tvorcovi celého sveta. Keď

už mala nádobu plnú múky, vrátila sa do domu po krčah. V tej izbičke, kde sa vždy cítila ako v svojom kráľovstve, jej zrazu bolo tesno. Pretrela si oči. Telom jej prebehli zimomriavky. Obrátila sa ku dverám a chcela vybehnúť von, ale nemohla sa pohnúť z miesta. Zostala nepohnute stáť a naraz uvidela v sebe akési svetlo, ktoré však nebolo snečným svitom, ani mesačnou žiarou, nebolo to svetlo podobné žiadnemu inému svetlu, ani to nebolo svetlo, lebo sa na svetlo nepodobalo — bolo len tým, čím nebolo, čím nebude, ale tým, čím je.

Videla vtedy, ako Ten, ktorý je, približoval sa k nej zo vzdialene — blízkeho priestoru, neohraničený žiadnou hranicou a vymykajúci sa akémukoľvek určeniu, lebo sám v sebe bol hranicou i určením, a tak, prichádzajúc k nej, neišiel, lebo sa nachádzal za všetkým časom, utváral sa v jej očiach — vlastne ani to, lebo Ten, ktorý je, sa na nikoho nepodobá — ale preto, aby pomohol malej Márii pochopiť všetko čo sa robí, neprípodobňoval však a nemeral svoje pôsobenie pevným pozemským pojmom, ale skôr formou ľudského slova. A tak, stojac v jej vnútri, javil sa jej v očiach ako Posol v bielej ľanovej tunike a bol potvrdením toho, čo sa v nej dialo a čo videla svojim vnútorným obdivom. Bola to typická opatrnosť Hospodina, ktorý pozná ľudské sklony pre plastické videnie, v snahe pomôcť malej Márii, aby mohla pochopiť toto nezvyčajné poslanie, neobmedzil sa iba na vnútorné videnie, ale súčasne ju oslovil i videním reálnym. Jedine preto rozmnožil svoju prítomnosť a urobil sa pred Máriiným zrakom svojim vlastným Poslom, čiže sám sebou, lebo bolo známe, že posol prinášajúci správu je vždy tým, kto ho posiela.

Mária s pozornosťou vypočula jeho pozdravenie, ktoré jej prinášal a zdrazil v mene milosti, ktorou je naplnená a v mene toho, kto ju požehnal medzi ženami. Sústredená Mária uvažovala so strachom o každom slove, nemohla však pochopiť, prečo ona, chudobná a nič neznamenajúca snúbenica tesárova má byť naplnená milosťou Božou a požehnaná medzi ženami.

Posol akiste uhádol jej myšlienky, ozval sa k nej znovu a prosiac, aby sa neľakala, zvestoval jej, že počne a porodí Syna a dá mu meno Isus. Bude veľký a budú ho volať Synom Najvyššieho a Boh ho posadí na Dávidov trón, bude vládnuť rodu Jákobovmu na veky, pretože jeho kráľovstvu nebude konca.

Posol vyslovil všetko veľmi jednoducho a zrozumiteľne a toto zvestovanie spájalo v sebe nedeliteľnosť nebeskej pravdy od pravdy pozemskej, čo bolo v tej chvíli veľmi dôležité, lebo najhlbší zmysel tohto mystéria spočíval v tejto ťažkej úmluve.

Mária kľudne posla vypočula. Na jej počernej tvári sa nepohol ani sval. Už chcela vysloviť Pánovi poslušnosť, ale nemohla sa uspokojiť s hanblivou myšliou a hľadala symbol, pomocou ktorého by mohla vytvoriť obraz, ktorý otázkou, ktorú mala poslovi položiť, veď išlo o panenskú česť. Usilovne preby zastúpil tie slová. Rezignovane sa napokon spýtala, ako sa to stane,

keď nepoznala muža. Posol jej odpovedal, že na ňu zostúpil Duch svätý a moc Najvyššieho ju obkolesí tieňom. Preto Dieťa, ktoré sa z nej narodí, bude nazvané Synom Božím. Tak skončil.

Mária sa chcela ďalej pýtať, posol to videl, a aby ju v jej veľkom poslaní povzbudil, zvestoval jej, že i jej príbuzná Alžbeta počala v svojej starobe a porodí syna. Mária zdvihla hlavu. Oddaná do vôle Božej, chcela s tým, čo počula, vyjadriť súhlas najkrajšími slovami, ale zovretým hrdlom ledva zašepkala: „Som služobníčkou Božou, preto nech sa stane podľa Jeho slova“.

Posol odišiel a Mária sa opäť vracala do chudobného prostredia svojej izbičky, ku krčahom a múke, a len jej oči horúčkovo a čudne sa ligotajúce, plné radostnej starosti, svedčili, že bola zasiahnutá lahodným hromom najvyšších hôr všemohúceho Boha.

Vyšla von a sadla si pri ceste zaliatej slnkom. Pociťala na sebe tieň. Otvorila oči a videla, že na nej je tieňový stĺp, hoci na nebi nebolo ani mráčika, ale tieň napriek tomu pochádzal z oblaku, lebo bol sám oblakom a oblak tieňom a spoločne boli prítomnosťou Božou, jeho príbytkom a zjavením, tieňovým jasom, ktorý vošiel do Máriinej krvi a spolu s touto krvou naplnil všetky komôrky jej tela až do poslednej čiastočky jej bytosti.

V. Símek

Brána pokánia

*Pokajanija dveri otverzi mi,
Žiznodavče!*

Aby bola otvorená brána pokánia, za to sa modlí teraz Cirkev. Aká je to brána? Kde ju nájdeme? Často nariekame, že nepoznáme pokánie, že nemôžeme, nevieme činiť pokánie. Naše srdce zostáva prázdne a chladné dokonca i vtedy, keď sa chceme kajať, i vtedy naše svedomie drieme. A predsa vieme, že niet spásy bez pokánia. Bez pokánia nie je možné priblížiť sa ku kráľovstvu Božiemu, bez pokánia niet živej viery. Pokánie je soľou. Ako spoznáme jej moc?

Pokánie vstupuje do našej duše, keď uvedomelo začneme poznávať vlastný hriech tak, ako o sebe svedčí v kajúcnom plači žalmista: lebo nepravosť svoju ja spoznávam, a hriech môj predom mnou je vždy. — Do určitého času si hriech neuvedomujeme, lebo sme v jeho otroctve. Duša je uchvátená hlbokým spánkom podobným smrti a ak sa z neho neprebudí, bude to

spánok skutočnej duchovnej smrti. Kým zostávajú ľudia v neznalosti hriechu, v slepote, nenávidia dokonca i samotné slovo hriech a myšlienka na hriech ich dráždi k hnevu. Duša cíti, i keď nejasne, že práve tu sa skrýva odsúdenie celého doterajšieho jej života, že tu je výzva k duchovnej obnove: „**Čiňte pokánia a verte v evanjelium**“ (Marek 1, 15) a proti tejto výzve bráni sa v nás naša duchovná ospanlivosť a samofúbosť.

Ak však neurobíme krok k pokániam, nemôžeme sa z človeka duševného prerodiť na človeka duchovného. **A hľa, tu je prvá brána pokánia.** Keď uvidíš svoj hriech a súčasne i seba v jeho moci. Do duševného súmraku zažiarí zrazu lúč a v jeho svetle vidí človek seba samého pred tvárou Božou. **Oko Božie vidí do nášho svedomia a svedomie je svedkom samého Boha v ľudskej duši.** Svedomie nás súdi spravodlivým, neúplatným súdom a tento terajší súd svedomia je akousi predzvestou strašného súdu Christovho. Svedomie je veľkým darom lásky Božej, ktorým Boh uctil človeka, lebo – podľa výroku z veľkého kánonu sv. Andreja Krétskeho „**čo je potrebnéjšie, než svedomie?**“ Cez svedomie vidíme sa v svetle spravodlivosti Božej: „**Nechže mi jazyk zaplesá pre Tvoju spravodlivosť**“ (Ž. 50). Podľa apoštola Pavla je tento drahocenný dar daný každému človeku, nielen kresťanom, ale i pohanom.

Avšak prvým činom duše, ktorá sa uvidí vo svetle svedomia v hriechu, je túžba, aby sa ukryla pred tvárou Božou v tieni stromov, ako to urobili naši prarodičia Adam a Eva v Edene, keď videli svoju nahosť. Sebauspokojenie a namyslenosť zrazu opúšťa našu dušu a na jej miesto nastupuje hanba, rozpaky, zľaknutie sa nad tým, čo sa objavilo v človeku, čo sa dozvedel sám o sebe. To je ťažká a nebezpečná hodina pred svitaním, lebo zvyčajne tu striehne na človeka malomyselný zármutoč, hlboké sklamanie v sebe.

Avšak nie na nečinné pozorovanie vlastného hriechu, ale na účinný boj proti nemu nás vedie ďalej sila pokánia. Núti nás hľadať vyslobodenie od hriechu, očistenie. „**Srdce čisté stvor vo mne, Bože, a ducha pravého obnov vo vnútri mojom**“ –, modlí sa duša spolu so žalmistom (Ž. 50). Tu sa začína práca pokánia. Bez nej nikto nemôže dosiahnuť spásy. Toto duchovné úsilie má svoj začiatok, ale nemá koniec, lebo trvá celý život. **Bez tejto práce nedosiahneme žiadny výsledok z pokánia, len márne budeme po ňom túžiť.** A to je druhá brána pokánia. Beda nám, ktorí sa obmedzujeme len na poznanie hriechu, ale vyhýbame sa tej práci, ustupujeme, nechceme priamo bojovať, beda, lebo také výhovorky nemajú zo svojho hriechu (Ján 15, 22).

Sebapoznanie vedie však tiež k sebaobviňovaniu a tieto výčitky opäť k novému poznávaniu seba samého; stále viac a viac, do šírky otvára sa priestor srdca, v pamäti sa vynárajú nové hriechy a na dne zvíja sa had prvotného hriechu. Vnímavosť k vlastnému vnútru, – duchovná práca nevedie však k malomyselnému úpadku. Naopak, úsilím sa upevňuje statočnosť,

obnovujú sa duševné sily, soľ pokánia nás oživuje a kto sa kajú z hriechov, koná neviditeľné úsilie, prebýva v duchovnom napätí, a to sa odzrkadľuje na celom jeho živote. Nachádza napokon i v pokání útechu, lebo nebeský Otec obdarúva ho štedrosťou vo sviatosti pokánia, dáva mu radosť odpustenia.

Úsilie o pokánia – to je jadro celého duchovného úsilia – preto teda u veľkých svätcov, ako ich v pravoslávnej cirkvi voláme, u „podvižníkov“ – duchovných usilovateľov, je sprevádzané omilostneným rozkvetom všetkých duchovných síl.

V pokání sa oslobodzuje stvorená prirodzenosť ľudská od skazy hriechu. Pan, aby zjavil hriešnikom spasiteľné plody pokánia, daroval nám odpustenie hriechov vo sviatosti pokánia.

To čo v nás bolo zlé, pôsobením tejto sviatosti mizí, jazvy po hriechoch sú liečené silou Christovou. Ale stráca sa len to, čo človek sám našiel vo svojom srdci, len to, čo sám odsúdil a proti čomu bojuje. Človek sám musí nájsť a otvoriť smutné stránky v knihe svojho života, aby mohli byť očistené blahými darmi sviatosti. Z čoho nerobil pokánia, to nie je zničené ani odpustené.

Je pokánia užitočné? Je veľmi užitočné na všetko. Lieči a uzdravuje, prináša pokoj a radosť, pokoru, mužnosť, triezvosť i bdelosť. Nenávisťou voči hriechu sa upevňuje láska k Bohu.

Vždy, neprestajne potrebujeme silu pokánia, ale sv. cirkev naša vybrala a požehnala ako zvláštne kajúce dni svätú štyridsiatnicu – dobu Veľkého pôstu. A i dnes volá naša duša: **pokajania dveri otvori mi, Žiznodavče!**

Beseda sv. Vasilija Veľkého o pôste

Bolo povedané: „Potešujte, kňazi, ľud môj, hovorte k srdcu Jeruzalema“. Taká je vlastnosť slova, ktoré je schopné v danej situácii povzbudiť lenivých. Preto vojvodcovia pred bitkou sa prihovárajú k vojakom a ich prejavy majú takú moc, že niektorí vojaci začínajú pohrdáť smrťou. Preto i ja, ktorý pripravujem Christových vojakov do boja proti neviditeľným nepriateľom na duchovnom poli zdržanlivosťou, pripravujem ich na vencie pravdy, nevyhnutelne potrebujem povzbudzujúce slovo.

Kto sa cvičí v boji alebo v telesnom cvičení, musí si upevňovať telo bohatou potravou, ale či boj nie je proti krvi a telu, ale proti kniežatstvám a mocnostiam, proti pánom sveta tejto temnoty, proti zlým duchom v nebesiach (Ef. 6, 12), ten musí sa pripravovať na hrdinstvo zdržanlivosťou a pôstom. Preto, koľko vezmeš telu, toľko pridáš duši, aby žiarila duchovným zdravím. Nie telesne, ale duchovne a utrpením sa nadobúda víťazstvo nad neviditeľným nepriateľom.

Pôst je užitočný vždy, lebo človeka, ktorý sa postí, nenapádajú démoni; naopak, pri tých, ktorí si očistili dušu pôstom, stoja anjeli. Preto každý nech sa postí. Anjeli vidia každého, kto sa postí.

Privítajme s radosťou dni sv. pôstu, ako svojich dávných vychovávateľov,

ktorými sv. Cirkev nás vedie do stavu milosti. Preto, „keď sa postíte, nebuďte zamračení ako pokrytci...“ (Mat. 6, 16), neoplakavajte prázdne žalúdky, ale radujte sa z duchovnej potravy. „Lebo telo žiada proti duchu a duch proti telu“ (Gal. 5, 17) — to máš vedieť. V pôste musíme telu vziať jeho sladkosti a posilniť duševné sily, aby za pomoci pôstu sme obdržali víťazstvo nad vášňami a boli korunovaní vencami zdržanlivosti.

Preto sa priprav na pôst a opilosťou si nepokaz to, čo chceš zajtra pôstom dosiahnuť. Do duše poškvrnenej alkoholom nevojde pôst ani modlitba. Postiaceho sa prijme Pán do svojho kráľovstva, opilec by ho poškvrnil svojou prítomnosťou. Ak z teba bude cítiť zápach po víne, premýšľaj, ako sa očistiť. Kam to ideš? K opilcom, či k postiacim sa? Víno ťa drží ako nevoľníka a nedá ti vojsť do pôstu. Ak si večera pil, dnes nebude pre teba pravý prvý deň pôstny, lebo ešte si opojený. Tak svoj pôst stratí na cene. „Opilci nebudú dedičmi kráľovstva Božieho!“ (1 Kor. 6, 10). Ak sa opitý začína postiť, aký je z toho úžitok? Ak pre teba opilosť predstavuje kráľovstvo, načo sa vlastne postíš? Vari nevidíš, že tvoje opilé telo nemá ani v spánku pokoja?

Co je pôst? Pôst je pripodobnenie sa anjelom a spravodlivým. Mojžiša pôst urobil zákonodarcom. Plod pôstu je Samuel. Postiaca sa Anna sa modlíla k Bohu: „Pozri sa na otrokyňu Tvoju...“ Prijmite pôst, biedni, a budete účastní na hostine jeho. Prijmite ho, bohatí, vyľečí vás a premení, prijmite ho, chori, lebo pôst — to je zdravie! Prijmite ho i vy, zdraví, je to ochrana vašej telesnej sily. Pýtajte sa lekárov a tí vám povedia, čo znamená zdržanlivosť v jedle.

Pôst je užitočný pre každého, preto ho radostne prijímajme. Myslím, že bude ľahšie presvedčiť vás, aby ste sa začali postiť, než aby ste v pôste vytrvali.

Dnešný deň je dňom predpôstnym. Ten, kto sa dnes poškvrnil, nie je hoden vojsť do svätyne pôstu. Opilstvo je urážkou Boha, ale pôst je začiatkom pokánia. Preto, ak sa chceš vrátiť spoveďou k Bohu, chráň sa opilstva, aby ťa ešte viac nevzdialilo od Boha.

Postiť sa neznačí len zdržiavať sa jedla. Pravý pôst je odhodnenie zla, zdržiavanie jazyka, potlačenie hnevu, vášne, zlých slov, lži a kliatby. Preto „radujme sa v Hospodinovi“ (Žalm 37, 4) v poučeniach Ducha, v prijatí spasiteľných zákonov a vo všetkom učení, ktoré slúži dobru našich duší.

Preto v nasledujúcich dňoch nech nás naplňuje Duch svätý v ranných i večerných modlitbách. Prijímajme sv. Dary, ktoré nám darovala Premúdrose, aby z nich bral každý. Keď sa bohato nasýtíme týmito sv. Darmi pri sv. prijímaní, staneme sa hodnými hosťami na svadobnej hostine Isusa Christa. (ZMP)

PÁNOV IUD

Niektorí odborníci sa domnievajú, že naše slovo „cirkev“ (české církev, ruské церковь) vzniklo z latinského slova *circa*, čo znamená „okolo“. Vraj to znamená ľudí, ktorí sa zhromaždili okolo Christa. Sám Isus Christos je v takomto zhromaždení prítomný podľa svojho sľubu, že kdekoľvek sa zhromaždia dvaja alebo traja v Jeho mene, tam i On je medzi nimi (Mat. 18, 20).

Ale správnejší výklad pôvodu slova „cirkev“ je ten, ktorý odvodzuje toto slovo od gréckeho „kyriakon“, čo znamená doslova „Pánov“. Môžeme k tomuto prídavnému menu dodať ešte slovo „fud“, teda môžeme povedať, že Cirkev Christova je „Pánov Iud“. Ale slovo „kyriakon“ znamená v gréčtine aj chrámovú budovu kresťanskej cirkvi. Pre nás, pravoslávnych, to nie je nič nové, veď aj my zvykneme menovať naše chrámy slovom „cerkov“, „cirkev“. Je to podľa tohto gréckeho významu „kyriakon“. A je to tak správne, lebo práve v chráme Božom, do ktorého prichádzame vedení Duchom svätým na spoločnú modlitbu, ku spoločnej obeti svätých Darov eucharistických, k oslave Boha, večného a Svätého Pána, stretávame sa duchovne so živým Christom. On je stredobodom všetkého, čím nábožensky žijeme. On nás duchovne, neviditeľnou silou Ducha svätého, Utešiteľa, ktorého nám zosiela od Otca nebeského, obnovuje k lepšiemu životu. Vo svätých tajinách (sviatostiach, v ktorých sa v hmotnej podobe realizuje naše zjednotenie s Duchom svätým) spájame sa s Bohom a súčasne sa tesnejšie spájame v duchovnom zväzku vzájomnej bratskej lásky.

Tu v „cerkvi“, v dome Pánovom, v chráme, uskutočňuje sa ona duchovná stavba Christovej budovy, ktorej i my sme jednotlivými kameňami, akými si tehlami, pevným múrom, zbudovaným na základe uhlového kameňa Christa. Táto budova spája zem s nebom a súčasne zjednocuje jednotlivcov v jednotu.

veriacich. Veľký učiteľ duchovného života, sv. abba Dorotej, hovoril svojím učením, že život kresťana v Cirkvi sa podobá obrazu slnka, z ktorého vyžiarujú na všetky strany nespočetné lúče. Slnkom – stredobodom je tu sám Christos; na lúčiach lúčov, ktoré všetky smerujú k jednému Stredu – k Bohu, sa pohybujú jednotliví ľudia. Jedni sú bližšie k Stredu – k Bohu, iní ďalej od Neho. Ale čím sú bližšie k Stredu, tým sa vzájomne približujú aj k sebe, lebo ich cesta má jeden cieľ. **Byť bližšie k Bohu, znamená byť bližšie i k našim blíznym.** V tejto schéme sa odzrkadľuje dvojediné prikázanie lásky k Bohu a bližnému. Cestu k Bohu a bližnému, cestu lásky, ukazuje Christova Cirkev.

Aj apoštol Pavel podčiarkuje, že naša spása nie je a nemôže byť odtrhnutá od života Cirkvi, od tela Cirkvi. Mohli by sme povedať, že spása bez blízných, bez kolektívu veriacich, spása mimo ľudskú spoločnosť je nemožná. „**Ste postavení na základe apoštolov a prorokov,** – ako povedal sv. Pavel, „a uhlovým kameňom je sám Isus Christos, v ktorom sa celá stavba pevne spája a rastie v svätý chrám v Pánu; v ňom sa i vy spoločne budete v príbytkoch Boží v Duchu“ (Ef. 2, 20–22). A sv. Cyprián z Kartágy v tomto zmysle zdôraznil, že „**mimo Cirkve niet spásy**“ (extra Ecclesiae nulla salus).

A z tohto vyplýva znova a znova zdôrazňovaná povinnosť budovať túto duchovnú stavbu Cirkvi. Christos si nás povolal k tejto práci. On nás nechce odvieť zo sveta ostatných ľudí alebo nás izolovať od sveta. Chce však, aby sme boli uchránení od hriechu a zvodov sveta. Modlil sa za nás v tomto zmysle pred svojím utrpením: „**Neprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale aby si ich ochránil od zlého. Zo sveta nie sú ako ani ja nie som zo sveta. Posväť ich v pravde; tvoje slovo je pravda. Ako si ty mňa poslal na svet, i ja som ich poslal do sveta. A ja posväčujem seba samého za nich, aby i oni boli posvätení v pravde**“ (Ján 17, 15–19). Apoštoli v tejto moci Christovej misie po zostúpení svätého Ducha vyšli z toho jeruzalemského domu, kde obdržali milosť svätého Ducha v ohnivom posvätení. Ich misia nebola viazaná na ten dom, ale na ľud celého sveta. **I pre nás chrám – kyriakon – je východiskom.** Zo zhromaždenia cirkvi, ktoré slúži na to, aby sme sa v Duchu svätom posilnili k zápasu proti zlu v sebe a vo svete, proti zlu vo všetkých jeho podobách, vychádzame k zvestovaniu Christovej viery svetu. Cirkveň obec v Jeruzaleme sa neizolovala od sveta. Ako matka všetkých cirkví naopak posielala apoštolov do celej krajiny palestínskej a celého vtedajšieho sveta. V histórii dokonca na istý čas zaniklo kresťanstvo v Jeruzaleme, keď toto mesto bolo zničené Rimanmi. Ale misia viery tým nezanikla.

Taktiež aj z ostatných cirkevných obcí sa učenici rozhádzali, aby boli kvasom sveta a soľou zeme, aby svedčili pred všetkými národmi o spásе, ktorá sa stala v Christovi. **Ani my sa nebudeme báť niesť zvest' evanjelia a svedectvo apoštolskej viery pravoslávnej, svedectvo pravdy a službu lásky a pokoja do celého sveta.**

Pavel Aleš

Spolok SV. JÁNA KRSTITEĽA v Prešove

Neúnavná činnosť vlastencov v presadzovaní záujmov nášho ľudu, ako sme už hovorili, prifahovala aj iných uniatských kňazov. Od roku 1860 je už dosť takých, ktorí si dali za úlohu vo svojej pastoračnej činnosti obhajať záujmy národnostné i záujmy čistoty východného obradu. Za tým účelom roku 1862 pri Eparchiálnej rade bol založený Spolok sv. Jána Krstiteľa. Niektorí publicisti tvrdia, že dokonca sám cisár rakúsky daroval značnú sumu tomuto Spolku¹⁾ (str. 716). So Spolkom v každom smere spolupracoval prešovský biskup Gaganec, preto sa Spolok mohol nerušene rozvíjať. Biskup vydal okružné poslanie hneď na začiatku činnosti Spolku, ktoré bolo určené duchovenstvu a veriacim, a kde sa okrem iného hovorilo: „Rozhodli sme sa v Prešove založiť Spolok s menom sv. Jána Krstiteľa, pod patronátom ktorého by čestní a dobrí, nadaní ľudia (mládež) sa mohli učiť, keď... pre chudobu nemôžu tieto ruské deti chodiť do školy. Tí, ktorí už normálne triedy (ľudovú školu) ukončili a do vyšších, tzv. latinských škôl vstúpiť nemohli, aby sa na úžitok národa mohli vychovať“.

„Milovaní synovia! Nie sme takí úbohí telesne, ako sme chudobní duchom a dobrou vôľou; ak budeme chcieť, dosiahneme všetko a všemohúci Boh nám pomôže, ak sami začneme. Jeden za všetkých a všetci za jedného, sami si pomôžeme a Boh nás bude milovať... Spojte sa k dobrej veci, neľutujte grajciar alebo priehrštie toho, čo daroval Boh. Pomáhajte chudobným študentom hoci len grajciarom, ale z duše, takže koľko duší máme v tejto eparchii, toľko grajciarov a priehrštie zrna prinesiete obcej veci národnej, ktorá vám i vašim potomkom bude veľmi užitočná...“²⁾ (str. 82–83).

Aktívnymi spolupracovníkmi tohto Spolku sa stali A. I. Dobrjanský, Alexander V. Duchnovič a mnohí iní činitelia. Ako vidno z poslania biskupa Gaganca, hlavnou úlohou Spolku bola výchova mládeže v prešovskej eparchii za peňiaze, získané dobrovoľnými darmi. Spolok tak dopĺňoval kádre

vlastnej inteligencie. Siedmy paragraf ústavy Spolku predpisuje, aby vychovanci zvláštnu pozornosť venovali štúdiu ruštiny: „Každý žiak vo vedomí, že je živý ruskou prácou a pri príprave na prácu v prospech národa – musí cítiť ruskú národnosť, v čistote chrániť vieru a obrad svojich predkov, študovať ruštinu tak svedomite, aby sám poznal to, čo v budúcnosti bude učiť druhých“³⁾ (str. 93–94).

Úspechy Spolku boli jasné, veď ho podporoval sám biskup – vlastenec, nie tak, ako to robil kedysi mukačevský biskup Pankovič, ktorý sám kopal jamu svojmu ľudu, z ktorého vyšiel. Preto Spolok sv. Vasilija Veľkého nemohol osláviť tie úspechy, ktorých mohol dosiahnuť. Takto charakterizuje Spolok v Prešove jeho predseda A. V. Duchnovič: „Radoval som sa, že naši Rusíni ukázali plameň duchovného života, pracovali vo dne v noci, bojovali proti nepriateľom a napokon si založili literárny spolok, ktorý pravidelne vydával literárne prvotiny. A môžem povedať, že Rusíni z prešovskej eparchie sa nadehli, najmä mládež začala horliť za ruštinu, za ruský duch a ruské slovo. Dievčence sa už nehanbili spievať ruské piesne a moja národná pieseň – Rusín som bol, som i budem – sa spievala všade“⁴⁾ (str. 138).

A. V. Duchnovič venoval veľkú námahu rozšíreniu školstva a národnej osvety v prešovskej eparchii. S nadšením napísal ešte roku 1850 vo Vestníku pre Rusov v Rakúsku, že „v Laboreckom okrese navštevuje školu viac ako 500 roľníckych detí. Takisto aj na Spiši, v dedine Kojšov a inde stovky detí zaznamenávajú úspechy v škole. To je dôkazom toho, že Rusíni sú národ nadaný k vzdelaniu a že ich vraj „nevedomosť“ je dielom ich nepriateľov“⁵⁾, končí Duchnovič. Spolok sv. Jána Krstiteľa, ako sme videli, sa teda najviac venoval výuke ruštiny. Každoročne priemerne podporoval štyridsať študentov. Vďaka tomuto Spolku vošlo na Prešovsku hlboko do povedomia ruské upovedomenie obyvateľstva³⁾ (str. 93–94).

LITERATÚRA:

¹⁾ I. Arsenij: *Russkije v Vengrii*... SPB, 1868

²⁾ E. Sabov: *Christomatija*, Užhorod, 1893

³⁾ S. V. Doboš: A. I. Dobrjanský, Prešov, 1956

⁴⁾ I. N. Meľniková: *Zakarpatská Ukrajina*..., Prešov, 1952

⁵⁾ Vestník dla russkich Avstrijskoj deržavy, č. 15, 1850

Nezabudnuteľné dojmy

(Pokračovanie.)

Ulohy všetkých kresťanov na ceste k cirkevnému zblíženiu sú bezpochýb diktované princípom sv. evanjelia, kde je zjavená vôľa nášho Spasiteľa vyjadrená v prvokňazskej modlitbe (Ján 17, 11, 21–24). V týchto dojemných slovách modlitby Isusa Christa je dogma o Presvätej Trojici, zjavenej nám preto, aby sme spoznali pravosť kresťanského učenia a usilovali sa o podobnosť Bohu, ktorú môžeme dosiahnuť cez Isusa Christa a prostredníctvom sviatostí. Na mnohé nedostatky vo vieroučnej formulácii SRC ruská pravoslávna cirkev na svojom miestnom sneme r. 1948 – zvolanom pri príležitosti 500. výročia autokefality uvedenej cirkvi – dala táto cirkev oficiálne oznámenie, ktoré malo vplyv na vedúciach ekumenického hnutia (protestantského sveta). Od tých čias všeobecná situácia vo Svetovej rade cirkví sa začala zlepšovať, najmä prijatím novej definície, formulovania tzv. „bázy“. Na spresnení základnej dogmy pracovala určitý čas zvlášť vytvorená komisia. Výsledkom jej práce bolo uznesenie vydať takúto formuláciu: „Svetová rada cirkví je zhromaždením cirkví, ktoré vyznávajú podľa Písma svätého Isusa Christa ako Boha a Spasiteľa“ (ŽMP 1961, č. 9). Tento opravený text rozobrali na zasadnutí III. valného zhromaždenia SRC, ktoré sa konalo od 18. XI. do 6. XII. 1961 v Dillí. Tu uvedený text dostal ešte presnejšiu definíciu tým, že sa uviedlo i vyznávanie Presvätej Trojice. Takto formulácia ešte viac priblížila základný vieroučný princíp k učeniu pravoslávnej cirkvi. Vďaka tomuto „pokroku“, o dosiahnutie ktorého má nemalé zásluhy práve ruská pravoslávna cirkev, mohli i ostatné pravoslávne cirkvi s kľudným svedomím sa uchádzať o členstvo v SRC. Roku 1959 navštívila ruskú pravoslávnu cirkev delegácia SRC na čele so svojim gen. tajomníkom, dr. Visserť Hooftom. Potom nasledoval rad stretnutí, kde boli podrobne posudzované aktuálne otázky štruktúry a hnutia SRC. Časté stretnutia teológov ruskej pravoslávnej cirkvi s duchovnými iných vierovyznaní a písomný styk, to všetko viedlo k výsledku, že ruská pravoslávna cirkev napokon ohlásila, že vstupuje za člena Svetovej rady cirkví, kam bola prijatá v Dillí r. 1961. Odvtedy sa aktívne zúčastňuje na všetkých dôležitých ekumenických stretnutiach a zhromaždeniach. Potom sa ruská pravoslávna cirkev stala členkou Konferencie európskych cirkví, kde má významné miesto a kam prináša užitočný vklad v ekumenickom hnutí.

Ruskí teológovia v SRC vo svojich prejavoch a referátoch oboznamujú činiteľov iných vierovyznaní s nevyčerpatelným bohatstvom duchovného dedičstva prvotného pravoslavia – nerozdelenej Cirkvi Christovej. Poukazujú na to, že život pozemskej cirkvi je mnohostranný. A pretože človek je stvorenie duševné i telesné (zrov. 1 Kor. 3, 16), teda i život cirkvi musí

vyjadrovať nielen činy vnútorné, duchovné, ale človek musí prejavíť svoje záujmy o cirkvi i vonkajšími formami, ako vo vierouke a bohoslužbách, tak aj príkladným kresťanským životom, disciplínou, formovanou v cirkevnom práve. Poznať cirkvi podľa jej vonkajšej činnosti nie je možné, keď nepoznáme jej vnútorný život. Preto naše úlohy v ekumenickom hnutí a SRC musia byť presne formulované. Tu sa má ukazovať vnútro cirkvi, formy jej teológie, nevynímajúc sociálne otázky a všetko, čo sa cirkvi týka. Toto všetko má pomôcť poznať pravoslávie tým bratom, ktorí sú vychovaní v iných podmienkach, ale usilovne hľadajú kresťanské zblíženie a vzájomné poznanie. SRC združuje 250 cirkví z celého sveta. Odkedy do SRC vstúpila i ruská pravoslávna cirkev, rozprúdila sa živá teologická debata, zavíal svieži vetrik do štruktúry SRC. Začal nový prílev podnetov v oblasti vnútrocirkevnej, medzipravoslávnej, teologickej, medzikonfesijnej a ekumenickej. Vyjasnila sa otázka boja za mier, za oslabenie medzinárodného napätia, za ochranu práv v koloniálnych i neokoloniálnych krajinách, proti rasovej diskriminácii, za mierové spolunažívanie, za spoluprácu medzi národmi s rôznym politickým a sociálnym zriadením a pod.

To je náš skromný pohľad na veľmi osožnú činnosť ruskej pravoslávnej cirkvi v SRC. Jej autoritatívny hlas znie z vysokej tribúny celosvetového ekumenického fóra, ktoré chce slúžiť nám všetkým.

(Pokračovanie.)

Dorožský chrám

(„Dorogegyháza“)

Pod týmto menom sa spomína už v roku 1430 neskorší Rácdorog, dnešný Hajdúdorog. Bolo to pravdepodobne miesto pre chrám, od ktorého mohlo dostať toto meno. Vtedajší obyvatelia ani netušili, že tento významný cirkevný dej v priebehu neskorších dejín sa zachová.

Pri príležitosti vydania hajdudorožských dejín, ktoré vyšli v nedávnej minulosti, uvedieme niekoľko historických faktov, ktoré ukazujú na to, že tu kedysi bývali pravoslávni veriaci. Autori spomínaného diela nevzali do úvahy starú tradíciu, podľa ktorej územie mesta od roku 1411 bolo vlastníctvom Štefana Lazaroviča a potom Juraja Brankoviča, kniežať srbských. Podľa opisov starých záznamov o platení daní zo XIV. storočia vidno bez pochybností, že v Doroži „rác“, čiže srbské obyvateľstvo bývalo.

Z jedného daňového súpisu, pochádzajúceho z tureckého obdobia r. 1572, vidno, že obsahuje najviac mien juhoslovanského pôvodu. Je pravda, že obyvatelia mesta sa stále menili, preto nie vždy nachádzame tie isté mená na rôznych súpisoch. Autori Dorožských dejín poukazujú aj na tú skutočnosť, že slovo „rác“ tu znamená skôr náboženskú než národnostnú príslušnosť. O tom, pravda, nepochybujú ani obyvatelia pravoslávneho náboženstva, virovyznania.

Hoci i knieža Bocskai v listinách o ustanovení hajdúchov spomína meno Dorog, predsa prvé pravé údaje o hajdúckych privilégiách v tomto meste udáva Thurzo György, kráľovský námestník, ktorý v roku 1616 to spomína v daňových listinách.

Podľa spomenutých listín kráľovský námestník dáva Savovi Deliovi, kapitánovi, a jemu podriadeným vojenským veliteľom — „rácom“ k ich povinnostiam i povinnosť starať sa o tokajský hrad a o Dorog. Ako vidno zo spomenutých listín, ako aj podľa jednotlivých pomenovaní Savu Deliho a jeho podriadených, nazýva ich viackrát hromadne „rácami“.

V listinách možno z devätnástich rodín nájsť štyri s menami „Rác“... V jednom súpise srbských rodín, zhotovenom r. 1702 Savom Delim, možno nájsť už iba priezvisko Rác a ešte dve iné mená, teda stopy po trinástich menách sa strácajú. Avšak od roku 1702 do dnešných čias nachádzame viac takýchto mien. Z toho posudzujeme konečný vývoj obyvateľov Doroža. Teraz v Doroži už pravoslávna cirkev nejestvuje, je tam len cirkev gréckokatolícka (ďatm vznikú dorožskej únie presne nepoznáme).

Biskup Vasil Tarasovič roku 1638 vymenoval na kráľovskú synodu Jána Mariniča, pozatisského arcieckana, o čom svedčia údaje z r. 1642. Dokument o uzavretí únie podpísal vtedajší Tarasovičov nástupca r. 1646 v Užhorode.

Spomenuté dejiny načim doplniť tým, že — podľa jestvujúcich opisov úradných listín — nie všetci dorožskí obyvatelia boli uniati. Členovia rodiny Papademos Charis — ináč Servickí — chodili z Doroža do Tokaja krstiť svoje deti a na sobáše. V úradných listinách môžeme nájsť dorožských pravoslávnych veriacich, z ktorých spomenieme tieto mená: Servický Emanuel, statkár, a jeho syn Michal, jeho manželka Peristera, Ján Duwary, Servický Ferenc a Pustay Zsófia, Kondorossy Mikuláš a Dömét. Okrem spomenutých mien stretávame sa s podobnými menami v zoznamoch rodín nielen v Doroži, ale i v Tokaji a iných mestách, kde bývali pravoslávni veriaci, ako napr.: Hadži, Ráko, Kosta, Lefter, Görög, pričom zaujímavý je práve posledný, ktorý je údajne pôvodom Armén.

V meste žili i grécki obchodníci. Dejiny zaznamenávajú, že v Doroži od roku 1690 sa prejavovala činnosť a spolupráca príslušníkov totožného náboženstva (vallási azonosságuk) s mestským obyvateľstvom. Nie je jasné, či to boli pravoslávni, alebo uniati. V každom prípade okolo roku 1770 nachádzame stopy o tom, že jednotlivci sa vtedy hlásili k pravoslávniu. Neskôr pravoslávie tu upadlo do zabudnutia. Toto zabudnutie bolo tak veľké, že vieme veľmi málo o pôvode chrámu, charaktere stavby, o jeho umeleckej hodnote. Je isté len to, že chrámová veža bola pôvodne strážnou vežou a že podľa svedectva jedného obrazu, vyhotoveného r. 1859, chrám bol ohradený pevnou ohradou. Ak bol chrám pôvodne postavený ako pevnosť, potom to bol chrám pravoslávny, lebo chrám s opevnením je ojedinelým prípadom v našej vlasti.

Sz. K. („Egyházi krónika“, 4, 1972, z maďarčiny preložil dr. Peter Kernaševič).

Medzinárodný deň žien

Počul som už neraz, že sa niektorá manželka sťažovala, že nemá pekný byt, nie taký moderný ako u susedov, ktorí majú ten najmodernejší nábytok. Keď potom prišla návšteva do ich domácnosti, priznali sa, ako sa im ten nábytok páči. Takto to už býva v živote, že nám mnohé veci zo všednej práve tak, ako nejednej manželke nábytok. Mám, Michalovčanom, napríklad Zemplínska Širava je všedná, prechádzame okolo nej, už nevidíme to, čo vidia iní, ktorí sem prichádzajú nielen z druhého konca našej vlasti, ale aj zo zahraničia, aby sa pokochali v jej kráse.

Aj s ľuďmi je to tak. Stáva sa nám, že vo všednom živote každodennom prestávame vnímať krásu, dobrotu, poriadnosť a statočnosť našich matiek, manželiek. Prestávame vnímať ich lásku, ich mravné zásady, ich prácu pre spokojnosť rodiny, česť manželstvá, tichý rodinný krb. Múdry človek sa zväčša spamätá a ocení tieto vlastnosti, menej rozvážny uvidí až oveľa neskôršie, poučený trpkou skúsenosťou.

Pravda, život má aj všedné dni, ale dnes oslavujeme sviatok, deň žien. Treba spomenúť, že okrem tohto sviatku majú v priebehu roka naše ženy i narodeniny, meniny, výročie sobáša, a i vtedy nám treba ukázať,

že si ich vážime za ich lásku, materský cit, za prácu na pracovisku i v domácnosti, že sú pre nás tie najkrajšie bytosti na svete a že ich veľmi ľúbime. Neskoro by bolo ľutovať, že sme na túto vďaka zabudli, že sme našim ženám ublížili. Vážme si ich dobrotu, poriadkumilovnosť, vážme si pokojného manželstva. Budme im vďační za každý deň spoločne s nimi prežitý, za to, že sa denne môžeme vracáť do bezpečnej domácnosti, do svojho domova, aby sme načerpali nové sily do práce a potešili sa tými, o ktorých vieme, že nás majú radi, našimi deťmi a všetkými, ktorí nás očakávajú.

Oceňme si dostatočne stálosť vzťahu. Ak muži chcú mať trvalo šťastný život, nesmú zabúdať, že základné mravné zásady manželstva nesmú byť porušované. Naše dobré a statočné ženy si nezaslúžia urážky, a veru, že niekedy sú urážané zleťníctvom, neverou, hrubosťou, ľahkomyselnosťou, morálnou labilnosťou a sebeckosťou svojich mužov. Zväčša si uvedomme, že naše ženy si to nezaslúžia.

Žime tak, aby sme svojim životom darovali tie najkrajšie dary našim ženám, a nielen k Medzinárodnému dňu žien, ale každý deň v našom spoločnom živote.

Štefan Horkaj, duchovný

Zo života Karpatoruskej pravoslávnej cirkvi

Niekdajšia bieda pod našimi rodinými Karpatmi vyhánala z chudobných dreveníc pracovitý a dobrý ľud až do ďalekých zámorských krajín za kúskom chleba. O tom sa už veľa popísalo. V tomto článku by som chcel niečo napísať o vzniku a vývoji pravoslávnej karpatoruskej eparchie v Amerike.

Ako som už uviedol, spolu s vysťahovalcami odchádzali do Ameriky i duchovní, ktorí milovali svoj ľud a chceli spolu s ním znášať radosť i utrpenie. Aby sa ľud neporoštrácal po rôznych cudzích spolkoch, najmä duchovenstvo sa staralo o jeho duchovný pokrm po stránke náboženskej i národnej a kultúrnej. Organi-

zovali sa krajanské spolky a budovali sa chrámy. Náš veriaci ľud sa v Amerike často dostával do styku s pravoslávnu cirkvou. Tu sa mu začali otvárať oči a videl, ktorá viera je pravá, jeho viera. Je známe, že únia za pomoci domácej vládnúcej triedy hlboko zapúšťala korene z obidvoch strán Karpát. Takí prišli naši starkí do USA, do Kanady a iných západných krajín. I duchovenstvo bolo uniatské, ale prišlo s ľudom, s ľudom i cítilo a vždy mu bola drahšia východná cirkev, než západná. Katolíckym biskupom sa to nevelmi páčilo, najmä preto, že naše duchovenstvo sa ženilo. Začalo sa ťaženie proti vtedajšej gréckokatolíckej cirkvi najmä zo strany írskych katolíckych biskupov. Roku 1890 pápež Lev XIII. nariadil zaviesť celibát i do gréckokatolíckej cirkvi. Toho istého roku 1. decembra sa stretáva v Hazletone, Pa. zhromaždenie gr. kat. duchovenstva, ktoré jednohlasne odmieta celibát a vydáva takúto výzvu: „Nepoddáme sa Rímu. Budeme revoltovať, a keď to bude potrebné, od Ríma odstúpime. Naše duchovenstvo sa žení bude. Svoj obrad si nedáme vziať...“ Duchovný o. dr. Alexej Tovt bol hlavným organizátorom tejto protestnej akcie a írsky katolícky biskup Ireland z Minneapolisu za to veľmi hrubým spôsobom urazil o. dr. Tovta. To bolo príčinou Tovtovho momentálneho rozchodu s Vatikánom. Nasledovali ho ďalší nespokojenci, ktorí takto zasiali medzi našim karpatoruským ľudom semeno pravoslavia, ktoré padlo na živnú pôdu. Vatikán sa z toho nepoučil, ale roku 1907 poslať biskupa Ortinského s pápežskou bulou „Ea semper“, kde odníma gr. kat. duchovenstvu právo udeľovať sviatosť myropomazania pri sv. krste. Ľud spolu s duchovenstvom znovu začína bojovať, ktorý trvá plných 8 rokov. Organizovaná časť pravoslávnych si za ten čas zvolila jedného z býv. gréckokatolíckych duchovných, o. Alexandra Dzubaya, za svojho biskupa. Nastal veľký od-

chod gréckokatolíckych veriach od Vatikánu, čím pravoslávna karpatoruská cirkev zo dňa na deň mohutnela.

Vatikán, aby prekazil činnosť pravoslávnej cirkvi medzi našim ľudom, poslať biskupa Takáča pre uniátov do Ameriky. Mal za úlohu prepísať cirkevný majetok na Vatikán, zaviesť celibát a postupne latinizovať východný obrad.

Proti násiliu Vatikánu energicky vystúpil s celou svojou farnosťou vtedajší duchovný v Bridgeporte o. Orest Čorňák, ktorého príkladu nasledovali ďalší významní dušpastieri, ako o. Peter Molčany z Homestead a iní. S protestom vystúpil Zväz gréckokatolíckeho ruského bratstva a nemalú úlohu zohral aj krajanský časopis Americko-ruský vestník. Vatikán týchto všetkých vylúčil z katolíckej cirkvi.

Uniatské duchovenstvo sa opäť obrátilo na Vatikán s petíciou, aby do východného obradu nezasahovala rímsko-katolícka cirkev a násilím nezavádzala celibát. Vatikán tieto požiadavky ignoroval. Biskup Takáč zaviedol súdne konania proti tým farnostiam, ktoré prechádzali na pravoslávie, aby majetok zostal naďalej vlastníctvom Vatikánu. Karpatoruské gr. kat. duchovenstvo, ktorému ležal na srdci osud národa, pradedovskej pravoslávnej cirkvi a jej východného obradu, zvolalo znovu zhromaždenie do Pittsburghu na deň 4. februára 1936, kde sa slávnostne roztrhli putá s Vatikánom a kde sa grécko-katolíci slávnostne vrátili do lona matky — cirkvi pravoslávnej. Založili Karpatoruskú pravoslávnu eparchiu a jej administrátorom bol zvolený ľudom i duchovenstvom o. Orest Čorňák. Dňa 23. novembra 1937 bol zvolaný Karpatoruský národný kongres do Pittsburghu, na ktorom bol zvolený za prvého karpatoruského biskupa o. Orest Čorňák. Eparchiálna rada sa so žiadosťou o chirotoniu obrátila na carhradského patriarchu Benjamína I., ktorý eparchiu prijal do svojej jurisdikcie.

diácie a vysvätil novozvoleného biskupa. Dňa 18. septembra 1938 v patriarchšom chráme v Carihrade bola slávnostná vysviacka, ktorú vykonali metropolita sardínsky Germanos, metropolita irinopolský Konštantín a metropolita laodicejský Dorotej. Nasledujúceho dňa, 19. 9., Karpatoruská pravoslávna eparchia tómom č. 1379 carihradského patriarchu J. Sv. Benjamína I., bola kanonicky prijatá do jurisdikcie carihradského patriarchátu a stala sa takto autonómnou eparchiou. Po chirotonii prvé kroky vladyku Oresta viedli do Jeruzalema, kde sa poklonil svätým miestam a nabral sil pre apoštolskú činnosť medzi našim ľudom, ktorému chcel priblížiť to hrejivé pravoslávie, za ktoré naše národy bojovali, boli väznené (proces marmaroš-sihotský), ale predsa víťazili a lúče pravoslavia dosiahli až za more.

Po svojom návrate vladyka Orest prvú svoju archijerejskú sv. liturgiu slúžil 24. novembra 1938 v chráme sv. Jána Krstiteľa na svojej farnosti v Bridgeporte. Odvtedy vladyka Orest ako pravý pastier pracoval na vinici Christovej na slávu pravoslávnej cirkvi a pre spásu duší jeho stá-

da. Roku 1940 založil duchovný seminár, v tom istom roku uzrel svetlo sveta i cirkevný časopis „Holos Vostočnoj Cerkvi“.

Dnes Preosvietený vladyka napriek svojmu vysokému veku – 89 rokov – je plný duchovnej i telesnej sviežosti. Má hodnosť metropolitu a jeho vikárnym biskupom je John Martin, ktorý taktiež len nedávno opustil katolícku cirkev a vrátil sa do lona pravoslávnej cirkvi. Generálnym vikárom je jej priekopník pravoslavia v Amerike mitroforný prot. o. Peter Molčany a eparchiálnym kancelárom je snaživý činiteľ a výborný organizátor, prot. Ján Juršišin. V tejto eparchii som teraz i ja, po smutných rokoch pre našu rodnú pravoslávnu cirkev v mojej drahej vlasti v dobe tzv. demokratického procesu v krízových rokoch 1968–69, keď v dôsledku „ľudskej tváre“ zrazu nebolo pre mňa miesta. Staručný vladyka Orest, ktorý pozná metódy katolíckej cirkvi, ma prijal do svojho láskavého náručia a dal mi farnosť, ktorú spravujem pre blaho svätého pravoslavia.

G. Havrila, duchovný

JIVOTNÉ JUBILEUM

Dňa 9. 2. 1974 sa dožil pravoslávny duchovný d. o. MICHAL FEDIČ, správca farnosti Markovce okr. Michalovce, **desiateho výročia kňazskej činnosti**. Od svojej vysviacky pôsobí na tej istej farnosti, Markovce, kde sa usiloval vždy pracovať tak aby raz mohol povedať: **žiadneho z tých, ktorých si mi, Otče, odovzdal, som nestratil.**

Jubilant pochádza z Ruského Hrabovca. I v rokoch ťažkých skúšok konal tak, ako mu kázalo svedomie pravoslávneho kňaza a tak aj usmerňoval veriacich na zverenej mu farnosti. **Zdravíme milého otca Michala a želáme mu veľa dobrého zdravia a elánu do ďalšej jeho dušpastierskej práce a veľa Božieho požehnania.**

Na mnohaja i blahaja lita!

Štefan Horkaj, duchovný

Zo života prešovskej eparchie

● Dňa 15. I. 1974 gen. riaditeľ sekretariátu pre veci cirkevné pri ministerstve kultúry SSR, pán Homola prijal v Bratislave pri príležitosti začiatku nového roku 1974 delegáciu najvyšších predstaviteľov pravoslávnej cirkvi v ČSSR, na čele ktorej bol Jeho Blaženstvo metropolita Dorotej. Za prešovskú eparchiu v delegácii bol Preosvietený vladyka Nikolaj, biskup prešovský, a za michalovskú eparchiu Preosvietený vladyka Cyril. Pravoslávnu teologickú fakultu zastupoval jej dekan, d. o. prot. dr. A. Mihaľov. V priateľskom rozhovore sa rokovalo o problémoch cirkevného života v tomto roku a bol vytýčený plán práce na poli konsolidácie, na poli mierovom i hospodárskom.

● Veľkopôstne bohoslužby v prešovskom katedrálnom chráme:

● V nedeľu dňa 24. 2. t. r., t. j. v nedeľu syropustnú Preosvietený

vladyka Nikolaj odslúžil spolu s prešovským duchovenstvom archijerejskú sv. liturgiu, počas ktorej vysvätil br. Michala Derenina, poslucháča PBF, na diakona. Kázeň po sv. evanjeliu predniesol d. o. prot. Roman Ferenc, správca farnosti, nakoniec sa k veriacim prihovril i Preosvietený vladyka Nikolaj o význame sv. pôstu.

● Preosvietený vladyka Nikolaj, biskup prešovský, sa zúčastňoval na pôstnych večeriach s čítaním kánonu sv. Andreja Krétskeho v prvých štyroch dňoch sv. veľkého pôstu.

● V prvú nedeľu sv. veľkého pôstu – v nedeľu Pravoslavia – Preosvietený vladyka Nikolaj, biskup prešovský, odslúžil archijerejskú sv. liturgiu spolu s prešovským duchovenstvom. Vo svojej kázni vyzval veriacich i duchovenstvo k úprimnému pokániu, lebo len tak je možné prežiť plodné obdobie sv. veľkého pôstu.

Zo života michalovskej eparchie

Archijerejské bohoslužby
Dňa 1. januára 1974 – na Nový rok – Preosvietený vladyka Cyril, biskup michalovský, odslúžil slávnostnú archijerejskú sv. liturgiu v pravoslávnom katedrálnom chráme v Michalovciach za spolusluženia d. o. prot. Jána Chomu, predsedu misijného odboru ER, d. o. Štefana Horkaja, predstaveného katedrálného chrámu, a za asistencie poslucháčov PBF br. Kuruca a br. Filipa. Na tému sviatku kázal d. o. Štefan Horkaj. Po ukončení sv. liturgie Preosvietený vladyka odslúžil ďakovný

moleben, vyslovil novoročné blahoželanie a udelil veriacim svoje arcipastierske požehnanie.

● Dňa 6. januára t. r., v deň sviatku Bohojavenia, Preosvietený vladyka Cyril odslúžil v katedrálnom chráme slávnostnú sv. archijerejskú liturgiu za asistencie miestnych duchovných. Po ukončení sv. liturgie vykonal Preosvietený vladyka Cyril obrad svätenia vody, potom prehovoril k veriacim a udelil im svoje arcipastierske požehnanie.

(M. Š.)

POSMRTNÁ SPOMIENKA

Dňa 27. januára 1974 odovzdal svoju dušu Stvoriteľovi d. o. prot. **ALEXEJ OMELJANO-VIČ**, býv. správca farnosti **Vyšný Orlík**, v posledných dňoch na penzii, vo veku 76 rokov.

Nebohý otec Alexej sa narodil 9. 2. 1898 v Antonovščine, Bielorusko. Stredné vzdelanie a cirkevnú školu absolvoval v Rusku. Počas prvej

svetovej vojny prešiel na naše územie, kde bol 8. 3. 1925 v Prahe Preosvieteným arcibiskupom Savatijom vysvätený na kňaza. Pôsobil na týchto farnostiach: Medvedzie, Ulič-Krivé, Stakčín, Becherov, Šarišské Čierne a Vyšný Orlík. Penzionovaný bol r. 1968 a odišiel bývať do Becherova, okr. Bardejov.

Nebohý d. o. Alexej celý svoj život zasvätil službe pravoslávnej cirkvi a pravoslávnych veriacim. Bol to dobrý dušpastier — lekár duší i tel. Jeho lekárske schopnosti poznalo takmer celé východné Slovensko.

Slávnostné pohrebne obrady odslúžil Preosvietený vladyka Nikolaj spolu s množstvom duchovných za prítomnosti masy veriacich dňa 29. januára v Becherove.

Nech Hospodin Boh daruje duši zosnulého služobníka Božieho o. Alexeja večný pokoj a za jeho veľkú lásku a milosrdenstvo k svojim blízkym nech otec Alexej dostane odmenu v nebesiach.

Vičnaja pamjať!

R. F.

NA NAŠU PRAVOSLÁVNNU TLAČ TENTORAZ DAROVALI:

Michal Bodnár, Malčice, Kės 20.—, rodina Kiškošova, Orechová, okr. Michalovce, 10.—, rodina Sarazova, Poša, okr. Vranov. 10.—, Juraj Kačanovský, Trhovište, 50.—, Bohuznáma z Niž. Jablonky Kės 100.—, Jozef Maruščák, V. Olšava, 50.—, Justína Kernaševičová, Čertižné, 25.—, Júlia Beňková, Medzilaborce, 70.—, Pravoslávny farský úrad Medzilaborce Kės 100.—, Mária Čižmárová, Petrikovce, 50.—, Pravoslávny farský úrad Zemplínske Hradište Kės 300.—.

Všetkým, ktorým leží na srdci naša tlač a vedľa ju podporiť, vrelo ďakujeme. Mená ďalších uverejníme v budúcom čísle nášho časopisu.

Zo života zahraničných pravoslávnych cirkví

● **ARCIBISKUPSTVO SINAJSKÉ:** 11. septembra 1973 zomrel arcibiskup **REGOR** a na jeho miesto bol zvolený a ustanovený archimandrita **DAMIANOS Samardzis**. Menovaný vyštudoval teológiu v Aténach a pracoval ako laický misionár vo východnej Afrike. Od r. 1961 pôsobil v monastieri sv. Kataríny na Sinaji. Dňa 23. decembra bol vysvätený na biskupa v chráme Vzkriesenia v Jeruzaleme. Svoje zvolenie oznámil metropolitovi Dorotejovi, ktorý mu blahoželal za našu pravoslávnu cirkev. Sinajská cirkev je od dávnych čias autokefálna. Titul jej vedúceho je arcibiskup Sinaja, Faranu a Raitha.

Zo života našich farností

Chomutov: — Na každej farnosti žijú veriaci, ktorí svoj voľný čas venujú cirkevnej obci — chrámu Pána. Starajú sa o čistotu chrámu, o jeho výzdobu, pravidelne chrám navštevujú a spoločne sa v ňom modlia.

Jedným z nich je i brat **JÁN CHRAPOVIČ**, terajší chrámový starosta, ktorý sa 3. februára 1974 dožil šesťdesiatich rokov svojho života. Brat Ján sa narodil na východnom Slovensku v obci Hažín, okr. Michalovce, kde ešte bývajú jeho súrodenci. Do Chomutova sa prisťahoval po vojne, v r. 1946, kedy bolo toto územie opustené, bez pracovných síl. Založil tu rodinu, hľadal duchovné uspokojenie a stal sa verným a oddaným synom svojej matky — pravoslávnej cirkvi. Spoločne so svojou manželkou Máriou sa svedomite starajú o sv. chrám. Pri tom ešte vykonáva funkciu žalmistu, číta ne-

deľné a sviatočné epištoly. Pri každej organizovanej brigáde je prítomný a usiluje sa pomôcť, kde treba. **Odpracoval veľa brigádnických hodín pri oprave farskej budovy i pri oprave chrámu.** I na svojom pracovisku vo VTŽ je vzorným pracovníkom, čo je radostné, lebo tak vydáva svoje svedectvo viery skutkami. Veľmi sa zaujíma o učenie našej cirkvi, pravidelne odoberá a číta naše časopisy, kalendár a inú dostupnú literatúru. Nebojí sa diskutovať s inoslávnyimi, ale vždy obhajuje pravdu našej apoštolskej pravoslávnej cirkvi Christovej.

Dovoľujeme si preto prostredníctvom našej tlače za verné služby mu zaželať veľa zdravia, šťastia a Božieho požehnania k narodeninám.

Na mnohaja i blahaja lita!

Prot. M. Lucký

Životné jubileum

Svoje životné jubileum oslávil brat
ANDREJ ČIŽMÁR z Pozdišoviec,

keď sa dňa 10. I. 1974 dožil 77 rokov. Štyridsať rokov zasvätil kantorskej činnosti. Stále je dobrým pomocníkom miestneho duchovného. Dňa 13. januára t. r. d. o. A. Fejo, správca miestnej pravoslávnej farnosti, za účasti veriacich v chráme jubilantovi zablahoželal v mene veriacich celej farnosti i v mene vlastnom.

Na mnohaja i blahaja líta!

Cj.

Posmrtná spomienka

Dňa 21. decembra 1973 odovzdala svoju dušu Stvoriteľovi sestra **MÁRIA CAPOVÁ** z Podhoroda. Nebohá sa narodila r. 1903 a bola dobrou pravoslávnu veriacou, dobrou mamičkou známeho pravoslávneho duchovného d. o. J. Capa, absolventa našej Pravoslávnej bohosloveckej fakulty a Leninigradskej duchovnej akadémie, dnešného správcu pravosl. farnosti v Lastomíri. Nech ju **Všemohúci odmení** za jej zbož-

nosť a za lásku k blíznym vo svojich nebeských príbytkoch. Vičnaja jej pamjať!

Posmrtná spomienka

V nedožitej šesťdesiatke odišiel po dlhoročnej chorobe k svojmu Stvoriteľovi dlhoročný kurátor pravoslávnej cirkevnej obce **Ruský Hrabovec**, brat **JÁN CINKANIČ**. Jeho srdce sa navždy zastavilo dňa 12. januára 1974. Nebohý svojou starostlivosťou a obetavou prácou pomáhal pri oprave sv. chrámu a farskej budovy. Pravoslávna cirkevná obec v ňom stráca svedomitého veriaceho a jeho rodina dobrého manžela a otca. Pohrebné obrady odslúžil miestny duchovný d. o. Šte-

fan Ciba za prítomnosti množstva veriacich.

Dňa 27. novembra 1973 odovzdala do rúk Stvoriteľovi svoju dušu sestra **ANNA BENIŠOVÁ**, kantorka pravoslávnej cirkevnej obce **Kojšov**. Jej život možno prirovnať k slovám sv. ap. Pavla: „A ozajstná vdo-

va a osamelá nádeja sa na Boha, zotrúva v prosbách a modlitbách dňom i nocou“ (I Tim. 5, 5). Veľa bolesti bolo v jej živote, ale jedinou útechou jej bol sv. chrám, v ktorom 15 rokov robila kantorku. Bola to žena hlbokkej viery, dobrého srdca, oddaná veriaca pravoslávnej cirkvi. **Zákerná nemoc podlomila jej zdravie vo veku 61 rokov**. Pohrebné obrady boli vykonané 30. XI. m. r. d. o. Juraľom Lovičom, správcom farnosti vo Falkušovciach a administrátorom farnosti d. o. Michalom Kopčíkom, za bohatšej účasti veriacich obce Kojšov.

Nikdy na Teba, sestra Anna, nezabudneme! Vičnaja pamjať!

Jediná vizitka

Obnoviteľ českého pravoslávia vladyka Gorazd bol pravým apoštolom práce. Nielen že ju zvestoval svojim spolupracovníkom, ale v praxi tak konal a zanechal nám príklad čínorodého života, oddanej práce na nive našej cirkvi. Pritom treba uvážiť, že práca nie je iba prameňom obživy a vytváraním hodnôt potrebných pre život jednotlivca a spoločnosti, vrátane cirkevnej.

Je to predovšetkým povinnosť, uložená pracovníkom cirkvi samotným Pánom životom. Je postulátom nášho živého svedomia. Pre svedomitého pracovníka cirkvi je jeho činnosť jeho osobnou vizitkou a svedectvom viery. Napokon pre celú cirkev je vizitkou práca ich jednotlivých pastierov vo vlastnej oblasti.

Často sa v našej cirkvi uvažuje o meradle, ktoré je potrebné pri ustanovení na to či ono miesto. A nielen ustanovovanie, ale i zotrvávanie na tom či onom mieste, najmä keď ide o miesto významnejšie. Okrem osobných a charakterových vlastností by to predovšetkým mala byť zodpovedná práca, ako jediná „protekcia“ alebo „rebríček pre postup“.

Človek sa môže chváliť svojím postavením, vzdelaním, schopnosťami, ale v cirkvi by mali byť jedinou chválou pracovné výsledky. To isté by malo platiť pre cirkevné významy a hodnosti, ktoré v našej cirkvi existujú. Nech sú udeľované podľa pracovných zásluh a podľa ničoho iného. Činnosť je jednou z hlavných hodnôt a dôstojností človeka. Iné meradlá by mohli viesť k deformácii cirkevného organizmu, k narušovaniu kludu, spokojnosti a zdarného vývoja vecí sv. pravoslávia medzi veriacimi. Zvlášť nebezpečné meradlá a postoje sú zavádzania akejkoľvek protekcie, diskriminácie, lichotení. Ani vek, ani formálne študijné vysvedčenie, ani národnosť nemôže byť kvalifikáciou cirkevného pracovníka, duchovného či laika. Práca v cirkvi Christovej pravoslávnej nech je výsadou, veľkým privilegiom, pre toho, kto k nej bol povolán!

Životné jubileum

Sestra Júlia ŠANDREJOVÁ, rod. Lenčáková, z Michaloviec, sa dňa

25. januára 1974 dožila v plnom zdraví a sviežosti 70 rokov svojho života. Jej život bol plný práce, vychovala deti a stala sa vdovou. V pravoslávnom katedrálnom chráme sv. Duchy v Michalovciach v jubilejný deň odslúžili ďakovnú sv. liturgiu a prosili pre sestru Júliu od Pána Boha veľa zdravia do ďalších rokov jej života, aby mohla aj naďalej navštevovať chrám sv. Duchy ako doteraz od jeho vybudovania a pomáhať v tomto chráme vo všetkom, čo treba. Blahoželáme! Na mnohaja i blahaja lita!

Štefan Horkaj, duchovný

PRAVOSL. BOHOSLOVECKÁ FAKULTA OZNAMUJE:

Podmienky prijatia na PBF v Prešove na šk. rok 1974/75

Pravosláv. bohoslovecká fakulta v Prešove prijme na šk. rok 1974/75 uchádzačov o štúdium na tejto fakulte za týchto podmienok:

- Do jednoročného prípravného kurzu pri PBF môžu byť prijatí uchádzači, ak majú aspoň 17 rokov, ktorí nemohli ukončiť strednú školu III. stupňa.
- Do 1. ročníka PBF môžu byť prijatí uchádzači, ktorí majú úplnú strednú školu II. stupňa s maturitou.

Vlastnoručne napísanú žiadosť treba zaslať na adr.: Pravosl. bohosl. fakulta, ul. Sládkovičova 23. Priložte tieto doklady: 1. krstný list, 2. posledné šk. vysvedčenie, 3. lekárske vysvedčenie o zdravotnom stave, 4. životopis v dvoch vyhotoveniach, 5. odporúčanie miestneho duchovného.

Žiadosti sa prijímajú do 30. apríla 1974. Prijímacie pohovory sa budú konať na dekanáte PBF, o čom bude každý uchádzač zvlášť vyrozumý.

Dekanát PBF.

